

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgrad, 7. avg. — Južnovzhodna Evropa se danes pripravlja največje vojaške manevre v Evropi v mirnem času. Sestavljajo jih Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija, Grška, Turčija in Italija — vrže na polje čez dva milijona vojakov do meseca septembra. Rezervisti vseh oddelkov so pozvani na manevre. Med njimi nekatere teh držav, ki nimajo gradne območja, bodo izvedle gradbene manevre. Mobilizacija predmetov manevrov je bila zaradi zahtev Bolgarije in Grške, ki se naslanjata na osrednjo Evropo, po rumunskem teritoriju.

Belgradu so se požurili za sporazum s Hrvati

Regent Pavle je pohitel iz Londona na Bled, da pregleda in podpiše najnovejši načrt federalizirane Jugoslavije, ki sta ga sprejela Cvetković in dr. Maček na tajnem sestanku. Mačkova grožnja, da bo "Hitler naredil red na Hrvaškem," je oplašila Srbe. Veliki vojaški manevri po vsem Balkanu

Masna sabotaža se širi v Nemčiji

Delavci se pričeli upirati

Pariz. — (FP) — Svetovni tisk ne piše dosti o razvoju notranje situacije v Nemčiji, čeprav se dogajajo stvari, ki bodo po mnenju opazovalcev imele velik vpliv v bodočnosti. Najbolj važna je morda uspešna kampanja organizirane sabotaže vladne odredbe o podaljšanju delovnih ur. Delovnik je bil podaljšan na deset ur skoro v vseh industrijah.

Iz nedavno objavljene uradne statistike je razvidno, da se produkcija ni povečala kljub podaljšanju delovnih ur, temveč znižala. Produkcija premoga v porurškem distriktu, ki je znašala 447,700 ton dnevno, je padla na 416,000 ton, čeprav rudarji delajo več ur.

Geslo: "Delajmo počas!" se širi med delavci. "Čim bolj počasno bomo delali, tem manj bomo proizvedli," pravijo delavci v vojnih industrijah.

V nekaterih tovarnah so se delavci pričeli upirati. V Dueseldorfu so delavci na svojem sestanku v tovarni vpili: "Proč s Hitlerjem!" Hitlerjevi "šturmariji" so v Burbachu streljali na množico delavcev, ki so demonstrirali pred uradom predsednika neke družbe. Štirinajst delavcev je bilo ustreljenih.

Nepokoj med delavci dela preglednice voditeljem nacijev. Izvajati ne morejo načrtov in nacijska propaganda je doživela polom v mnogih industrijskih središčih. Podjarmljenje Češke in Moravske ni prineslo nobene koristi nemškimi delavcem, ker nacija zahteva od njih nadaljnje žrtve.

Pomanjkanje živeža je izzvalo godrnjanje pri gospodinjah. List Voelkische Beobachter je nedavno apeliral na Nemke, naj se ne razburjajo, če ne morejo dobiti potrebnih v trgovinah. Godrnjanje vam ne bo pomagalo.

Kričanje ministra propagande, da hočejo sovražniki obkrožiti Nemčijo, je postalo bumerang. "Če so vsi proti Hitlerju, tedaj je poraz Nemčije neizbežen," pravijo ljudje.

Naciji trdijo, "da zunanja propaganda ščuva ljudstvo," nočejo pa priznati, da je odpor posledica izkoriščanja nemških delavcev. Oni, ki odprto naglašajo svoje nezadovoljstvo, niso agentje tujih vlad.

Ameriška osveta nad Japonci prihaja

Washington, D. C., 7. avg. — Senator Pittman, predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve, je včeraj rekel, da bodo Združene države na vsak način morale vrniti Japoncem milo za drago, če se bodo sedanji incidenti sramotjenja in poniževanja Američanov na Kitajskem nadaljevali. Prihodnji kongres se bo vsekakor moral baviti s tem vprašanjem, je rekel senator Pittman.

razmere, ki so vladale v Španiji pred civilno vojno, se ne bodo nikdar več povrnila...

Samo 10 ur dela za ženske v Nemčiji!

Naciji "ščitijo" materinstvo...

Berlin, 7. avg. — Hitlerjev delavski minister je zadnje dni odredil, da ženske v Nemčiji ne smejo delati v industrijah več ko deset ur, ker predolg delovnik bi ženskam škodoval, kadar so nose. Odgovornim nacijskim uradnikom je naloženo, naj pazijo, da delovnik za ženske ne bo nikjer presegal deset ur na dan.

V nacijski Nemčiji je danes uposlenih 12 milijonov žensk v industrijah in rudnikih zaradi pomanjkanja moških delavcev, kajti sposobni moški so vsi mobilizirani v armadi in vojaških rezervah. Minister za delo je mnenja, da 54 ur dela v tednu za ženske "ni preveč, če ne delajo pretežno in če ne stanujejo daleč od tovarne."

Okrog 140,000 mož je uposlenih pri gradnji cest, tri milijone v tovarnah za strelivo in vojaško opremo in 400,000 pri gradnji utrdb; vsi ostali moški se nahajajo v Hitlerjevih vojaških in policijskih organizacijah. To dejstvo je povzročilo veliko pomanjkanje delovnih moči v civilnih industrijah in na kmetijah in ženske bolj in bolj uposljujejo.

(Deset ur dela za ženske, kakor za moške, ni preveč! Prej so naciji rohnili, da ženska spada v kuhinjo in otročnico in nikamor drugam! — Op. ur.)

BORBA GRADBE- NIH DELAVCEV V COLORADU

Bitko so inscenirali protionijaki elementi

Kremmling, Colo. — (FP) — Delo pri velikem jezcu v Green Mountainu, kjer je zadnje dni prišlo do velikih nemirov in spopada, še počiva. Prizadete unije gradbenih delavcev so apelirale na notranjega tajnika Ickesa, naj sploh ustavi vsi konstrukcijski pri velikem jezcu, ki bo stal 44 milijonov dolarjev, dokler Warner Construction Co. iz Chicaga ne pristane na pogajanje.

Do bitke med unionisti in protionijakimi elementi je prišlo po 21 dneh mirne stavke, ki je paralizirala vse delo. Družbi so priskočili na pomoč razni biznismani, tudi iz Denverja, okrajni šerif, ki je deputiziral in oborožil 250 oseb, ki so se zavzele za izboljšanje stavke s silo, in rančerja.

Ta oborožena sila, med katerimi je bilo največ biznisanov, je z orožjem navalila na stavkarje, katerim so pomagali piketirali tudi unionisti iz Denverja in drugih krajev. Ta oborožena banda je ustavila vsak avto v Kremmlingu, pretrgala vse telefonske zveze in pričela streljati vse križem. V prihodnjih 12 urah je bilo sedem oseb ranjenih, med temi pet stavkarjev in dva gledalca. Eden, zadet v oko, se nahaja v kritičnem položaju.

Dasi so "deputirji" preiskali vse stavkarje in niso našli nobenega orožja, je šerif Mark Fletcher iz okraja Grand vseeno rekel, "da so stavkarji pričeli vse to, oni so prvi streljali." Voditelji stavkovnega odbora so to zanikali in rekli, da piketi niso oddali niti enega strela ves čas nasilja in provokacij. Sploh so vsem stavkarjem zabili, da se morajo mirno obnašati.

Okrožni biznismani s šerifom in rančerja vred so inscenirali ta pogrom, ker je radi stavke trpel njih biznis radi prenehanja plačilnih čekov. Pričeli so z znanim gibanjem "back to work", vse drugo pa je sledilo, (Dolje na 3. strani.)

Sodišče podprlo odlok delavskega odbora

Brooklyn, N. Y. — Distriktno sodišče je podprlo odlok federalnega delavskega odbora, da mora American Mfg. Co. ponovno uposliti 34 delavcev, katere je odpustila pred enim letom zaradi unijskih aktivnosti, poleg tega pa jim mora plačati mezdo za ves čas, ko so bili brez zaslužka. Dalje mora kompanija priznati tudi tekstinio unijo, veljano v Kongresu industrijskih organizacij, kot predstavnicu delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stavka krojaških delavcev v Bostonu

Boston, Mass. — Unija Amalgamated Clothing Workers je oklicala stavko proti M. L. Rosenblatt Co., ko je ta odklonila zahtevo o obnovitvi pogodbe.

Domače vesti

Čikaške vesti

Chicago. — Desetletni deček Leo Lavrenčič je bil 5. avgusta zvečer ubit, ko se je vozil na biki in ga je podri neki avto na oglu 44. ulice in Crawford ave. Vozac avta je pobegnil. Ponesrečeni deček je stanoval na naslovu 5042 So. Kostner ave.

Sin ubil očeta v Jolietu

Joliet. — Zadnjo soboto (5. avgusta) zvečer je 18-letni Leonard Klobučar ustrelil svojega očeta Mihaela Klobučarja, starrega 54 let. Tragedija se je izvršila v Klobučarjevi gostilni Palm Garden v North Jolietu. Fant, ki je po streljanju pobegnil nekam v okolico in se je čez nekaj ur povrnil misleč, da je očeta le ranil, se je izročil policiji, kateri je povedal, da je branil mater, katero je oče pretepal. To pretepanje matere se je po izpovedi sina dogajalo že tri leta, odkar je v očetovo gostilno prišla kot natakarica 22-letna Florence Pokrajanc iz Lyonsa, zaradi katere se je mati, Rose Klobučar, vedno prepirla z očetom. Sina so zaprli. Ustreljeni Mike Klobučar se je udeleževal v lokalni politiki.

Sovražniki unij aktivni na več frontah

Posledice konflikta med ADF in CIO

New York. — (FP) — Unija za ameriške civilne svobodščine je objavila poročilo, vsebuječe pregled protidelavskih zakonov, ki so bili sprejeti v državnih zbornicah v zadnjem času. Poročilo naglašja, da je bila moč organiziranega delavstva omajana vsled konflikta med Kongresom industrijskih organizacij in Ameriško delavsko federacijo. Posledice tega konflikta se očitujejo na zakonodajnem in industrijskem polju.

Oregon je bila prva država, ki je sprejela zakon glede omejitve pravice do stavke, piketiranja in drugih aktivnosti. Tej državi so sledile druge. Sovražniki unij so izrabili razkol med delavci v svoj prilog in uničili pridobitve, ki so jih delavci izvojevali v borbi za svoje pravice.

V Pennsylvaniji, Wisconsinu, Michiganu in Minnesoti so zbornice sprejele zakone, ki so jih diktirali industrijski magnati in bizniski interesi. Zveza ameriških tovarnarjev in druge organizacije delodajalcev so začele ofenzivo proti Wagnerjevemu zakonu. Skušajo ga uničiti z amendmanti in pri tem jih podpirajo tudi nekateri voditelji Ameriške delavske federacije.

Napadi na delavske organizacije so zavzeli novo obliko. Sovražniki jim hočejo odvzeti pravico piketiranja. Vsi protidelavski zakoni, sprejeti v državnih zbornicah, omenjujejo pravico piketiranja. Kampanja glede inkorporiranja unij se nadaljuje.

Unija za ameriške civilne svobodščine je ugotovila, da se je število stavk zmanjšalo, odkar je federalno vrhovno sodišče proglasilo Wagnerjev zakon za ustavnega. Špionazja med delavci se ne vrši v tako velikem obsegu, odkar je senatni odsek začel preiskovati to fazo v odnosih med delavci in delodajalci.

ADF poroča o narastku svojega članstva

Washington, D. C., 7. avg. — Frank Morrison, tajnik Ameriške delavske federacije, poroča, da je članstvo federacije porastlo za 1,462,929 od septembra 1936 in da je 1. avgusta t. l. število 3,902,979.

Farley na obisku v Berlinu

Berlin, 7. avg. — James A. Farley, ameriški poštni tajnik, je 5. t. m. obiskal nacijsko pošto ministrstvo v Berlinu.

KAMPANJA CIO PROTI POSLAB- ŠANJU ZAKONA

Vodje ADF in velebiznisa obtoženi potvarjanja dejstev

PRESSMAN NASTO- PIL PRED SENAT- NIM ODSEKOM

Washington, D. C. — (FP) — Kongres industrijskih organizacij si je iztekel velike zasluge, da ni bil amandiran Wagnerjev delavski zakon v pravkar zaključenem zasedanju kongresa. S svojo kampanjo proti poslabšanju zakona je toliko uspel, da predlagani amandamenti niso prišli pred kongresni zbornici.

Med zadnjimi pričami, ki so nastopile pred amandirano zakona pred senatnim odsekom za delo in vzgojo, je bil Leo Pressman, pravni svetovalec CIO. On je rekel, da je kampanja proti delavskemu zakonu s strani voditeljev ADF in reakcionarnih bizniskih interesov basirana na "množini enostavnega potvarjanja in misrepresentacije dejstev."

Pressman je v svoji obširni kritiki posvetil največ časa priporočilu ADF, na podlagi katerih je senator Walsh iz Massachusetts sestavil amandamente. Ako bi ti amandamenti postali del zakona, bi od njih imeli koristi le delodajalci, delavci pa veliko škodo.

Pressman je dejal, "ako bi se ekspektiva ADF ne bila izrekla za te amandamente, bi reakcionarna kampanja za spremembo zakona nikdar ne prišla do resnega upoštevanja." Voditelj A. D. F. se zavzemajo za amandiranje zakona kljub temu, da bi predlagane spremembe škodovala tudi interesom članstva federalnih unij, je dejal Pressman. V glavnem so naperjene proti industrijskim unijam in proti sedanjemu funkcioniranju delavskega odbora.

Velika gonja proti delavskemu zakonu in odboru bi morala biti posebno zanimiva za ljudi, ki študirajo obstoječo družbo, po mnenju Pressmana. Obsojal je tudi dnevno časopisje, ki s svojo kampanjo proti Wagnerjevemu zakonu potvarja in na glavo postavlja znane in enostavne fakte, da čitateljem meče pesek v oči in ribari v kalnem.

Kampanja za amandiranje Wagnerjevega zakona za enkrat ni uspela, sigurno pa se bo nadaljevala v prihodnjem zasedanju kongresa. Če bi med tem časom prišlo do kakšnega zblaznjenja med CIO in ADF, bi bilo potem malo možnosti za sprejetje teh amandamentov. Ker pa je na obziru v resnici še večja bratomorna vojna, se lahko zgodi, da bo reakcija uspela in v prihodnjem zasedanju kongresa iz Wagnerjevega delavskega zakona napravila orodje proti delavstvu.

Stalinova čistka se nadaljuje v Rusiji

Moskva, 7. avg. — Uradni dekret, ki je bil

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna na Zdravniški drvari (levo Chicago) in Kanado \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Chicago in Kanado \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na inočasno \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$4.00 per year, Chicago and Canada \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene glasov po dogovoru. — Rokopisi dopisov in nenarodnih članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, poezije, drame, pesmi itd.) se vračajo pošiljatelju le v skrajni, če je priložil pošto.

Advertising rates on agreement. — Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s Natom
PROSVETA
2657-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Regulacija svobode govora

Ko je ameriška ustava dobila znameniti Bill of Rights, ki vključuje jamstvo svobode govora, tiska, zborovanja in pritoževanja na vlado, ni od tistega časa v republikah Združenih držav nobene uradne cenzure omenjenih civilnih svobod. Cenzure od oblastvenih organov, kakršno pozna večina držav Evrope, Združene države nimajo.

S tem pa se ni rečeno, da Bill of Rights jamči za absolutno svobodo govora, tiska itd. Absolutna svoboda česar koli — da vsakdo govori javno, tiska in počne, kar hoče — je mogoča le v popolni anarhiji, kjer ni nobene vlade, nobenega reda in nobenega zakona. Iz tega razloga vsaka demokracija regulira svoje svobodščine; iz tega razloga ima ameriški kongres ustavno oblast, da s posebnimi zakoni regulira svobodo govora, tiska in zborovanja. Na primer svoboda vulgarne in drugače nedostojnega govora in tiska ni dovoljena; pozivi na javnem shodu ali v tisku na umor ali druge zločine so strogo kaznjivi. Vsak posameznik ali organizacija je pred zakonom odgovorna za vse, kar počne v javnosti.

Ker je torej odgovornost, se morajo govorniki, lastniki tiska in lastniki zborovalnih prostorov že sami regulirati, če nečajo zabresti v konflikt s sodišči. Marsikdo, ki je prežl ali pozabil na samoregulacijo, je nosil težke posledice. In to je pravilno. Ljudje v demokraciji se morajo vaditi v dostojnosti, stvarnosti in resničnost, drugače je demokracija nemogoča.

Svoboda govora velja tudi za govorjenje v radiu in govorečem filmu. Avtorji ustavne garancije sicer niso nič vedeli o radiu in filmu, ampak razume se samo po sebi, da govor je govor, naj se širi v javnosti na kršenkoli način in zato sta tudi radio in film prosta vsake uradne preventivne cenzure. Ampak regulacija je tudi tukaj, in sicer po zakonu in samoregulaciji s strani onih, ki so odgovorni za oddajanje radiogovorov in za filmanje.

V današnji periodi politične in ekonomske konfuziji v Ameriki vidimo, kako razni ne-skrupolozni elementi poskušajo zlorabljati in deloma tudi zlorabljati ustavno svobodo govora, tiska in zborovanja v prid sebi in v škodo drugim. Zloraba je sicer vedno bila, toda še nikdar v toliki meri kot je danes. Da je splošna reakcija vedno kontrolirala velike dnevnike in magazine, je že stara povest, vendar so tudi napredne organizacije imele priložnost, da so redno pobijale propagando reakcije s svojim tiskom in na svojih govorniških odrih. Dokler se je to vršilo, je bilo vse v redu, kar se tiče civilnih svobod in demokracije.

Toda radio je naredil izpremembo. Reakcionarni elementi, ki z največjo požrešnostjo zahtevajo zase svobodo govora baš zato, da popolnoma ubijejo isto svobodo drugim, poskušajo dobiti monopol nad radioposlušalniki z namenom, da se bo slišala samo njihova beseda. S tem pa prihaja ameriška civilna svoboda v nevarnost. Govornik v radiu, ki ga lahko poslušajo milijoni, ima večji vpliv kot pa protigovornik, ki more odgovoriti le v dvorani z nekaj tisoč poslušalci ali v listu z nekaj tisoč čitatelji — ker mu je radiopostaja zaradi visoke cene zaprta. Ta velikanška razlika med sredstvi najbolj ograža svobodo govora in demokracijo.

Vzemimo samo en primer. Znani detroitski hujskač, župnik Coughlin, grmi vsako nedeljo skozi obširno radijsko omrežje, ampak njegovi napadi in njegove laži ostajajo brez odgovora, ker nihče ne dobi priložnosti, da bi takoj in v istem omrežju odgovoril hujskaču in ga uspešno pobil. Ta primer ni sam; na tisoče jih je — in tako teče reakcionarna in deloma fašistična propaganda od dneva do dneva brez učinkovite opozicije.

Krivic, ki se godi demokraciji na ta način, je tako očitna in gorostasna, da so jo pred kratkim priznale celo radijske družbe in sklenile so, da bodo uvedle nove regulacije glede vseh spornih govorov v radiu. Pripravlja se nekaj sledečega: nihče ne bo smel obravnavati spornih vprašanj v radiu brez takojšnjega odgovora z nasprotno strani. To pomeni, da bodo nasprotniki "fathra" Coughlina in njemu sličnih dobili priložnost, da ga lahko takoj naslednjo uro pobijejo v istem radijskem omrežju. Če res to pride brez kakšnih ovir in s poštenim namenom, da pri vseh kontroverzah nastopijo vse prizadete stranke, tedaj bo zadovoljeno principu svobode govora.

Svoboda govora mora biti enaka za vse tudi v praksi. Kajti civilne svobodščine, ki obstajajo le v teoriji, na papirju — so mrtve.

Glasovi iz nasebin

"Basketni" piknik Cankarjeve ustanove

Cleveland, Ohio. — V javnosti je bilo že poročano, da so društva Slovenske narodne podporne jednote v Clevelandu kupila izletniške prostore. Že leta 1928 je bilo že skoro vse pripravljeno za akcijo in sentiment se je med članstvom večal z vsakim dnem za svoje lastne prostore, kjer bi imeli piknike in izlete. Pri vsaki stvari pa so v začetku nasprotstva. Tako je bilo tudi pri tej akciji. Potem je pa prišla kriza, bančni krah in se ni moglo uspešno delovati. Sedaj se je ideja uresničila, prostori so kupljeni. In ne samo to, prostori so lepi in prijazni in ne preoddaljeni iz mesta — samo okrog 20 milj od Slov. nar. doma, za Collinwoodcane in Euclidcane pa še precej bliže. Nahajajo se na Chardon Rd. zraven dobro poznane Zircove farne.

Na teh prostorih se bo vršil izlet ali "basket" piknik Cankarjeve ustanove v nedeljo, 13. avgusta. Vrtil se bo, pa naj pada dež ali če je lepo vreme, ker na teh prostorih dež ne more škodovati, ker je dovolj strehe, miz in stolov. Upamo, da se bo napredni element iz Clevelanda in iz okoljskih nasebin odzval in posetil to prireditve v velikem številu.

Cankarjeva ustanova je delavska organizacija, katere je bila ustanovljena, da širi ideje največjega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Teh idej se Cankarjeva ustanova drži in se jih bo v bodoče, ker na tej podlagi je bila ustanovljena — za širjenje izobrazbe in kulture med slovenskimi delavci v Ameriki. Njene prireditve so za slovensko delavstvo večjega pomena, ko vse prireditve, ki jih prirejajo pod enim ali drugim imenom v tem ali v drugem kraju razni koristolovci z namenom, da mešajo delavce, da se med sabo pripravijo in da jih držijo stran od pravih delavskih organizacij ter proč od čitva, katero bi jim pojasnilo današnji položaj in pokazalo pravo pot, ki vodi iz mizerije, nesigurnosti v mir in blagostanje.

Torej pridite na prireditev Cankarjeve ustanove v nedeljo, 13. avgusta, pripravljena bo za vse dovolj — za telesna okrepčila in za duševno razvedrilo. Podpirajte svoje delavske organizacije, reakcija naj podpira pa svoje.

Louis Zorko.

Presenečenje

Benid, Ill. — Vsem se zahvalim za presenečenje, ki so se odzvali in me počastili na moj 50-letni rojstni dan 23. julija. Zabavali in veselili smo se skupno s prijatelji do pozne ure. Pri srčna hvala vsem za darila, s katerimi ste me obdarili, še posebno pa Johnu Klarichu, ki je raztezel meh, da je bilo še bolj fletno. Se enkrat prisrčna hvala vsem za vse.

Annie Vidmar.

O delu in smrti

Byesville, O. — Nisem izurjen v pisanju, toda bom vseeno poskušal malo opisati razmere v naši okolici. Tukaj ni drugega dela ko WPA, toda srečen je tisti, ki ga ima. Slovencev ni tukaj veliko, več je Poljakov in Slovakov, največ pa Jenkijev iz vsega sveta.

Poročati moram, da smo pri

našem društvu 607 SNPJ izgubili člana Josepha Drozda, ki je umrl 14. julija, pokopali pa smo ga civilno dne 17. julija. Doma je bil nad Zvencem v Savinjski dolini in star 61 let. V Ameriki je bil 35 let. Tukaj zapuša sina, svojo drugo ženo in brata, sestro pa neke v Montani. Bolan je bil tri leta in 4 mesece. On je bil popolnoma slep in zadnji dve leti se tudi ni zavedal, če je bil mrtev ali živ. Član društva je bil 12 let.

Zahvalim se glavnemu odboru naše jednote, ker mu je tako redno plačeval bolniško podporo, katere je dobil nekaj nad \$600. Smrtnina je bila izplačana v osmih dneh. Rojaki, ki še niste pri naši jednoti, pristopite, dokler še ni prepozno. To je najlepši izlet, ki ga nam ponuja naša SNPJ. Poslužite se ga dokler je čas.

Louis Turner, tajnik društva 607.

Zločinski napad na unijskega tajnika

Chicago. — Gotovo je že večina čitateljev Prosvete brala ali slišala, da je bil finančni tajnik naše krajevne unije 108 FEWOC (Farm Equipment Workers Organizing Committee — CIO) v McCormickovi tovarni dne 22. junija na misteriozen način napaden. Umrl je po dveh tednih, ne da bi se zavedel.

Nastala so vprašanja, zakaj je bil napaden? Kdo so napadali? In podobna vprašanja. Da bo čitateljem bolj jasno, bom vso stvar opisal.

Eric Hessler je bil zelo aktiven in dobro znan član unije od začetka. Delal je vztrajno v tovarni in izven nje, da se delavci v tej tovarni organizirajo v močni industrijski uniji. Pripravljal se je od vsega pričetka na zasiljanje družbe s strani zveznega delavskega odbora, o katerem je bil prepričan, da mora priti. Zbiral je podatke in jih beležil v notesu.

V začetku junija ali koncem maja je zvezni delavski odbor odredil, da se zasiljanje začne 22. junija. Zvečer tega dne se je vršila seja v glavnem stanu unije, na kateri je bil navzoč tudi Eric Hessler. To je bilo zadnjič, da so ga videli člani zdravega in pri zavesti. Drugi dan je imel nastopiti pri zasiljanju proti International Harvester Co. V Petek, 23. junija, ko Hesslerja le ni bilo na zasiljanje, so zastopniki unije začeli poizvedovati o njem. Na delu v tovarni ga ni bilo. Žena je jokaje priznala, da ga že od prejšnjega večera ni in da ne ve, kaj je vzrok, ker se še nikoli ni zgodilo, da bi ga ne bilo domov, ne da bi o tem prej povedal.

Na 24. junija sta žena in unija poizvedovali pri policiji, a brez uspeha. Šli so v okrajno bolnišnico, toda tudi tam nič. Obrnili so se na Missing Persons Bureau. Po enem tednu, na 29. junija, so dobili sporočilo, da se Eric Hessler nahaja v okrajni bolnišnici že od 23. junija zjutraj. Tja je bil pripeljan ob treh zjutraj.

Mrs. Hessler in trije zastopniki unije so šli takoj tja in dobili Hesslerja v nezavesti. Povedano jim je bilo, da se ni zavedel, odkar je tam in da ima razbito lobanjo, kar so pronašli, ko je bil dva dni v bolnišnici.

Marriner Eccles (levo), načelnik federalnega bančnega odbora, in senator Alben Barkley.

Na glavi ni bilo nobenih znakov nasilja in tudi ne po drugih delih života. Mnenje zdravnikov je bilo, da so zločin izvršili ljudje, ki so eksperti v tem poklicu. Pronašli so tudi, da zločin ni bil izvršen radi ropa, ker je Hessler imel denar še pri sebi. Imel je pri sebi tudi razne identifikacije, po katerih je policija in uprava okrajne bolnišnice vedela, kdo je Eric Hessler. Pri sebi je imel svoje ime in naslov, kakor tudi tovarniški znak, na katerem je bila njegova številka (check number) in ime družbe, pri kateri je delal. Dalje je pri sebi imel tudi razne beležke, katere je mislil uporabiti pri zasiljanju drugi dan. Tudi policaj, ki ga je pripeljal v bolnišnico, je tam kakor tudi na policijski postaji še isti dan napravil spisano poročilo.

Cemu ni policija ali pa uprava bolnišnice takoj po dogodku sporočila Hesslerjevi ženi ali pa glavnemu stanu unije, čigar naslov je imel pri sebi? To je velika uganka, ki do sedaj še ni rešena.

Unija je takoj preskrbela zdravniško specialista za možgane. Zdravnik je po preiskavi odredil operacijo, s katero so mu skušali odstraniti strnjeno krog iz možgan in tako zmanjšati pritisk nanje, a brez uspeha. Umrl je 12. julija, ne da bi se bil zavedel.

Ker je bil Hessler državna priča proti družbi, se je unija obrnila tudi na zveznega sodnega tajnika Franka Murphyja. Zadevo ima sedaj v roki zvezni biro za preiskavo v Chicagu. Kaj bodo dognali, če bodo kaj, bo pokazala bodočnost. Vsi, in to ne samo člani unije, marveč vsi pošteti ljudje upamo, da bo preiskava dognala, kdo je izvršil zločin in zakaj.

Dne 15. julija so pa neznani ljudje obstrelili organizatorja klavniške unije CIO. Izgleda, da je v Chicagu teroristična organizacija, ki skuša s terorjem ubiti gibanje za industrijski unionizem. Uradi klavniške unije so bili obstreljevani že večkrat, kakor tudi izvršeni napadi na posamezne aktivne člane. To so dokazi, da je nekdo zainteresiran v tem, da se gibanje za industrijske unije zaustavi v Chicagu. Toda delavsko gibanje, ki je staro komaj par let v Chicagu in je zmogljivo napolniti dvorano kot je Chicago Coliseum, ne bo zadušeno na ta način. Delavci so prepričani, da z organizacijo bodo preprečili tudi take zločine.

Justin Zajec, 131.

Avtni delavci končali stavko

Konflikt zaključen s kompromisom

Detroit, Mich., 7. avg. — Člani avtne unije (CIO) so skoro soglasno odglasovali za konec enomesečne stavke pri družbi General Motor, ko so zadnji teden sprejeli pogodbo. Na temelju nove pogodbe je manjše število izurjenih avtnih delavcev dobilo nekaj meznega poviška, družba pa jamči, da se ne bo maščevala nad stavkarji. Avtna unija CIO je dobila v 42 tovarnah pravico pogajanja v imenu vseh tamošnjih delavcev, dočim je v enajstih drugih tovarnah odstopila to pravico tekmujoči uniji Ameriške delavske federacije, katere ima večino v tistih tovarnah.

Unija CIO je izgubila zahtevo za unijsko znamko na izdelanem orodju in vzorcih pri General Motors.

Menihi in nune beže pred naciji

Dunaj, 7. avg. — Nacijska cerkvena politika v Avstriji je poglavalna na tisoče katoliških menihov in nun na tuje, dočim je tisoče drugih nun primorano iskati službe v tovarnah in v privatnih hišah. Nacijska oblast je zaprla katoliške šole in bolnišnice in nune, ki so bile upoševane kot učiteljice in bolničarke, so bile vržene na cesto.

Kitajci poplavili zasedeno ozemlje

Cungking, Kitajska, 7. avg. — Iz kitajskih virov poročajo, da so Kitajci zadnje dni nalašč odprli jezove na rekah v provinci Hopei in povzročili poplavo 22 distriktov z okrog milijon prebivalci, ki so pod japonsko okupacijo. Velike pokrajine v centralnem Hopeju so bile izpremenjene v jezera in Japonci so bili primorani ustaviti tamkajšnje vojaške aktivnosti.

Hathaway mora plačati v 6 mesecih

New York, 7. avg. — Clarence Hathaway, urednik komunističnega Daily Workerja, je bil 5. avgusta pod kavčico \$5600 izpuščen iz zapore, toda ostati mora v Brooklynu, dokler ne plača odškodnine \$2500 vdovi Walterja Liggettja iz Minneapolisa, katerega je kriminalno obrekoval v listu. Urednik mora omenjeno vsoto izplačati vdovi v šestih mesecih in ves ta čas, če prej ne plača, mora ostati v Brooklynu.

Amerika in Rusija obnovili pogodbo

Washington, D. C., 7. avg. — Trgovinska pogodba med Združenimi državami in Sovjetsko unijo je bila zadnje dni obnovljena za prihodnje leto. Posebnih izprememb v pogodbi ni. Sovjetska vlada se je obvezala, da v prihodnjem letu kupi za 40 milijonov dolarjev ameriškega blaga.

Tedenski pogovor

Anton Garden

KAKO MOČNA JE RUSKA ARMADA?

Zadnje dni julija, ko smo zopet čitali večji "čistki" v Sovjetski Rusiji, v kateri zopet "likvidiranih" 79 visokih vojaških poveljnikov, diplomatov in strokovnjakov čital v American Mercury (avgustovski številki) članek o moči in stanju sovjetske armade. Članek je spisal Erich Wollenberg, avtor knjige The Red Army in graduant ske vojaške akademije, ki je služil mnogo let v rdeči armadi kot častnik. Zdej živi v Z. (Da bodo komiki tudi njega proglasili "prevejanega prevaranta, ki se potepa v rških beznicah", je gotovo.)

Kljub temu, da rizikiram novo ploho od nekaterih dobro mislečih, vendar pa ce bojejši se fantov (ne sicer Stalinovih ti so "hopeless"), bom podal ta članek v izčrpu in deloma v prevodu.

Avtor pravi, da je vojaška moč Sovjetske unije danes velika uganka. In to ne vse manjkanja številke, ker te so na razpolago radi drugih faktorjev, ker vojaška moč ni odvisna samo od številke o vojaštvu in mi. Moč armade zavisi tudi od "moralne", industrijske kapacitete, tehnične, nje, tajnih virov in celo od ideologije.

Vedel tega je sovjetska armada danes sporno vprašanje. Nekateri vojaški izveščniki so mnenja, pravi avtor, da bi sovjetska da ne bila resna sila v veliki vojni, na strani pa nasprotna šola trdi, da je sovjetska armada nepremagljiva. Med tistimi, ki so mnenja, so tudi nekateri vojaški eksperti tujcemstvu.

Stalna sovjetska armada danes šteje 1.500.000 mož, med katerimi je vključenih 200.000 obmejnih stražnikov. 400.000 te armade je v Aziji, v glavnem ob močnem Daljnem vzhodu, ostala armada pa v evropskem delu Rusije. Za vojaško službo je sposobnih 20.000.000 Rusov med 19. in 34. letom. Od teh je okrog 10.000.000 izveščnikov rezervistov med 21. in 34. letom starosti. Teoriji Rusija lahko postavi na bojišče v mesecih vojne okrog 8.000.000 mož v Evropi, 4.000.000 v Aziji.

"Toda organiziranje, vodstvo in vzdrževanje tako velike armade je nekaj drugega, ni enostavno kakor štetje nosov," pravi avtor. "Ako je o starih armadah veljala priča, da korakajo ob napolnjenih železnicah, velja moderna armada to, da se vozijo na kolosialni industriji." Mehanične sile pride na vsa možna ruske stalna armade — 1.500.000 mož in 12 do 15 konjskih sil.

Kar se tiče "kvantitativne opreme" — pušk, strojnic, tankov itd. — in mehanizma se lahko sovjetska armada primerja z armadami druge države, pravi avtor. "Toda je povsem drugačna, kar se tiče kvalitativne opreme in kapacitete sovjetske industrije, ojačanja in nadomestitve vojnih potreb, slučajju konflikta."

Dasi je sovjetska industrija že od vsega četka orientirana v vojaško smer, ne niti v mirnem času zadostiti vsem potrebam. Ruske tovarne so bile zgrajene za vojaško, da jih v slučaju potrebe lahko sprejme vojno industrijo. Toda že sedaj mnoge tovarne omejujejo produkcijo ali pa tudi popolnoma ustavijo obrat, ker ne dobe surovcev napol izgotovljenega materiala. "Konflikt in abnormalen pritisk, ki bi nastala v bi gotovo še bolj reducirala sposobnost portacije."

Kar se tiče kvalitete bazičnega materiala, jekla, aluminija, kavčuka itd. — je zelo nevarna, pravi avtor. Čestokrat morajo biti 40% do 60% materiala nekaterih tovarn delajo za armado. Se celo v letalski industriji, kjer si Kremlin na vse načine prizadeva, da bi vzdržal kvaliteto z nagradami in mi, nima vlada sreče. V primeri vojne bi se slika samo v tej industriji potrebovala 200 milijard dolarjev, da bi nadomestili izgube aeroplanov — 3000 na mesec. "Genetični štab tudi ni navdušen glede tankov," vendar je stalen konflikt med armado in tovarni, ki zvrzeta krivdo drug na drugega.

"Kjerkoli je že krivda," pravi avtor, "toda to, da se tanki kmalu polomijo. Poleg tega pa počiva velika proporcija traktorjev in radi pomanjkanja nadomestnih delov. In ne strojev je kratko in izpridenost v proizvodnji strojev. Vsa ta nesposobnost, cijci strašno visoka." Vsa ta nesposobnost, efficiency se čuti tudi v ustroju vojske, sebenno pa bo kritičen faktor v času vojne.

O sovjetski letalski sili, ki je zadnja leta bila sporna zadeva posebno zunaj Rusije, pravi avtor, da je ocenjena na 9000 bojnih letal, teh je 6300 prvovrstnih letal. "Mnogo teh prvovrstnih letal pa zunanji eksperti ne smatrajo za prvovrstne." On sodi, da ima Rusija okoli 3500 prvovrstnih letal, sposobna za spopad, ostala so pa nadomestila. (Konec prihodnjega pogovora.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 8. avgusta 1919)

Domače vesti. V North Chicagu se je sponom zadušila Alojzija Pekla, članica SNP.

Delavske vesti. Ameriški železničarji so vajo podržavljenje železnice.

Iz inozemstva. Stari madžarski reakcionari so spet na krmilu v Budimpešti. — V Trstu je lo vrženih v zapor 700 socialistov.

Sovjetska Rusija. Iz Stockholma poročajo, da so sovjetske čete zasedle Arhangelsk in vrnili Rusiji.

Novice iz starega kraja

Slovenije

ZATVORNICA NA LJUBLJANSKI PIR SV. PETRU

Ljubljana, 21. julija. — Z do-
stojno vseh betonskih stru-
gi del na obrežnega zidovja od
del na obrežnega zidovja od
del na obrežnega zidovja od

V več etapah so se končala
delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od

delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od

delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od

delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od

delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od
delanja dela navzgor od

zagatne stene iz tri metre dol-
gih hrastovih plohov, katere
bodo pokrili z betonsko plastjo.
To bodo storili zaradi tega, ker
bo pred šentpetersko zatvornico
pritisk tekoče vode silnejši in
nevarnejši. Zatvornica sama bo
opirna na srednji opornik v Ljubl-
janici in na oba stranska opor-
na stebra ob obeh bregovih. Vsi
trije stebri bodo morali dobiti
še močnejše in trdnjše teme-
lje, saj bodo ti počivali na 240
piloth, dolgih po sedem metrov.

Na priznani mojster prof.
Plečnik je s svojim strokovnja-
škim razumevanjem poskrbel za
lično zunanost te močnejše za-
tvornice pri Sv. Petru, ki bo
brezdvomno posebna atrakcija
naše bele Ljubljane. Srednji o-
porni stebri v strugi kakor tu-
di stranska oporna stebra bodo
obloženi s kamnom in se bodo
dvigali visoko nad betonskim
zidovjem v strugi. V opornih
stebrih bodo vstavljene tudi vse
naprave, ki so potrebne za mo-
torni pogon zatvornice. Voda,
ki se bo odtekala skozi zatvor-
nico, bo padala čez 70 centime-
trov globok padec in bo zaradi
tega na tem mestu struga za
trideset metra globokejša kakor
drugod. Manjša stolpca na obeh
bregovih sta le monumentalni
vhod in bodo iz njih vodile stop-
nice na mostiček nad zatvor-
nico. Pogled na zatvornico in
njene naprave bo iz šentpeter-
skega mosta zaradi tega prav
slikovit in za gledalca narav-
nost mičen.

Kakor zatrjujejo merodajni
izvedenci, določa gradbeni na-
črt, da naj bodo glavna dela pri
tej zatvornici dovršena še te-
kom letošnjega leta. Sedanje
nizko stanje vodotoka v Ljubl-
janici je kakor nalašč za taka
kočljiva dela, ki jih menda vsa
koletno jesensko deževje in a-
tem zvezani nalivi ne bodo kdo
ve koliko ovirali. Zatvornica bo
torej skoro gotovo še letos v a-
vrovem stanju dograjena. Pri-
hodnje leto bodo nadaljevali le
kamnoseška dela pa dela iz u-
metnega kamna. Ta dela bodo
dala zatvornici, ki jo bo vezal
droben mostiček iz železobeto-
na, kaj prikupljivo sliko.

TO IN ONO S KOROŠKEGA

"Koroški Slovenec" poroča,
da je pliberški krajevni vodja
narodnosocialistične stranke
preproval slovenski materski
dan v Vogrčah. Prepoved nava-
ja razlog, da so materske pro-
slave pridržane samo nar. soc.
stranki. Slov. prosvetna zveza
se je nato obrnila na okrajno
vodstvo stranke v Velikovu in
prejela naslednji odgovor:

"Prirobnemu krajevnemu vo-
dji stranke je treba nestranske
privedite sicer pravočasno jav-
ljati, krajevni vodja pa ni upra-
vičen, da bi nestranske prireditve
prepovedoval. Dovoljenja za
nestranske prireditve izstavlja
sresko načelstvo in njemu so
tudi pridržane pravice eventu-
alne prepovedi."

Slovenska materska prosla-
va v Vogrčah se kljub temu od-
loži ni mogla vršiti, ker sresko
načelstvo ni izdalo pravočasno
dovoljenja.

Društveni komisar Vzhodne

marke je odredil razpust sloven-
skega gasilskega društva v St.
Jakobu v Rožu. Njegovo pre-
moženje bo odsej upravljal ob-
čina. Odlok je utemeljen z za-
konom o uvedbi občinskih gasil-
skih čet, oziroma občinske poli-
cije. K temu razpustu dodaja
"Koroški Slovenec":

"Šentjakobska slovenska po-
žarna bramba je bila med naj-
starejšimi gasilnimi društvi v
deželi. Njeno delovanje se raz-
teza celih šest desetletij nazaj.
Njeni člani si štejejo v ponos,
da je bilo njeno delovanje vse-
kdar v občo korist občanov in
najširše okolice, v blagor nara-
da, katerega ime je nosila, in v
čas božjo. Biti član slovenske
gasilske organizacije je veljalo
za moški šentjakobski svet ved-
no za posebno odlikovanje. Naj-
ostanejo vzori, katerim je raz-
puščena organizacija tako zve-
sto in tako dolgo služila, neza-
temnjeni še v dolgo bodočnost.

Iz vseh držav, kjer prebivajo
nemške manjšine, so te dni pri-
speli fantje in dekleta v veli-
kem številu v Nemčijo na leto-
vanje. Na Koroškem je prireje-
nih za nemško mladino iz ino-
zemstva več taborišč, med dru-
gimi tudi ob Baškem in ob Vr-
škem jezeru.

Ob Baškem jezeru je kolonija
nemških dijakov iz inozemstva,
pretežno iz Madžarske in Jugo-
slavije. Razpostavljenih imajo
nad 50 šolov v krogu okoli
velikega odrja, ki se imenuje
"Wilhelm Gustloff-Tribüne". Di-
jaki poslušajo vsak dan pred-
avanja raznih pravkov in borev
državne stranke, prosti čas pa
je posvečen sportnemu udejstvo-
vanju, igram in izletom v bli-
žnjo in daljno okolico.

Kakor poročajo iz spodnje
Koroške, je zlasti v Rož in Pod-
junju prispelo veliko število
nemških visokošolcev, da bi po-
magali kmetom pri pospravlja-
nju letine. V Kapli na Dravi so
nastanjeni visokošolci iz Inomo-
sta, več graških in dunajskih
dijakov pa je razmeščenih v Li-
buhah, na Blatu, v Vogrčah in
ostali pliberški okolici. Tudi v
Galiciji je večje število Dunaj-
čanov. Po končanem delu se
shajajo in posvečajo svojo po-
zornost tudi drugim področjem,
predvsem narodnopolitičnim in
vzgojnim nalogam.

Na Podgorjanski planini se je
pojavišla slinavka in parkljevka.
Oblast je mnenja, da se je kuga
zanesla z jugoslovanske strani,
zato je odredila, da se vse pla-
nine ob meji izprazni. Živina
na Podgorjanski planini pa je
kontumacirana na sami planini.

Pri gradnji vodovoda v Bo-
rovljah so našli v zemlji okost-
je 30 letnega moškega, ki je le-
žalo tam najmanj že trideset
let.

Nove carinarne v Podlube-
lju bodo kmalu dograjene. Prav
tako bo še tekom tega meseca
dogotovljena cesta iz Globasnice
na deželno cesto, ki vodi iz Do-
brle vasi v Pliberk.

Pred celovškimi sodiščem se je
te dni zagovarjala večja vlomil-
ska tolpa, ki je izvršila številne
vlome po vsej spodnji Koroški.
Vodja tolpe, neki Matija Pičko
iz velikovškega okraja, je dobil
štiri leta zapor.

Slovenskemu živinozdravniku
dr. Sienčniku v Dobri vasi je u-
mrl dveletni sinček za vnetjem
slepiča.

Ali ste naročili na dnevnik
"Prosveta"? Podpišajte svoj list!

Švicarski list o sporazumu Beograda in Zagreba

V Curihu v Švici izhaja nem-
sko tiskani tednik "Die Welt-
woche", demokratično glasilo
vseh Nemcev zunaj hitlerjevske
Nemčije. Od običajnih dnevi-
kov se razlikuje po tem, da ne
objavlja dnevnih novic, niti za-
sebnih niti političnih, marveč
same članke o aktualnih stva-
reh vsega sveta. Organizirano
ima svojo službo zelo dobro, nje-
govi članki se odlikujejo z zna-
njem in lepim stilom, informaci-
je so zanesljive in po večini iz pr-
vih, zanesljivih rok. Zaradi tega
je tednik zelo čitan ne le od
Nemcev, ampak od vseh, ki zna-
jo nemško. Zato je razumljivo,
da je ta tednik dosegel že na-
kdo 70.000 izvodov, kar je iz-
redna številka, če pomislimo, da
ga v Nemčiji in Italiji ni do-
voljeno, uvažati.

Zadnji svoji številki (14.
julija) objavlja tudi velik čla-
nek o notranjem položaju v Ju-
goslaviji, to se pravi, o sporaz-
umevanju Hrvatov in Srbov oz.
Beograda in Zagreba. Članek je
na par mestih nekoliko preti-
ran, v glavnem pa točen. Zato
naj ga v izveščku navedemo.

Če hočeš z Jugoslovonom za-
četi pogovor o političnih stva-
reh, je treba samo povprašati
o stanju sporazuma; to nado-
mesti vsa vprašanja po "vašem
cenjenem zdravju" in vse uvod-
ne opazke o vremenu. Vpraša-
nje vodi takoj v politiko in ta-
ko v center.

Vprašanje sporazuma je vpra-
šanje obstoja Jugoslavije. Ker
tega vprašanja nobeden pri-
zetih ne more zanikati (z izje-
mo ganljive, a brezplivne faš-
istične peščice, ki spada v inven-
tar vsake evropske države), se
giblje diskuzija kljub vseh svo-
ji ostrini še zmerom v okviru
čiste notranje politike. Vseka-
kor je značilno, da so ob zadnjih
mobilizacijskih ukrepih na vseh
straneh ugotovili z občutkom o-
lajšanja, da so Hrvatje sledili
vojaškemu vpoklicu bolj z odlo-
čnostjo in veseljem kakor kdaj-
koli poprej.

Da bi s tem ali onim Hrva-
tom lahko mirno in stvarno de-
batirali o tem vprašanju, je ako-
raj nemogoče; narodnostna
strast skače čez vse ojnice in za-
grenjenost stori človeka slepega.
Vzvišeli so se popolnoma v
vlogi podjarmljenega, kulturno
višjega stoletnega bratskega nara-
da, vloga, ki so jo svoj čas že
igrali nasproti Madžarom, vseka-
kor z večjo upravičenostjo. Za
Hrvatje je stara avstrijska
"vojniška granica" proti Tur-
kom hkrati tudi meja Evrope in
orienta. "Glejte," mi je rekel
eden hrvaških voditeljev, "mi
smo star kulturni narod z vi-
soko literaturo, oblikujočo in
glasbeno umetnostjo in z evrop-
skim življenjskim stilom; mi
smo bili tisti, ki so Evropo sto-
letja branili pred Turki. Hočemo
priti vendar že do svoje nacio-
nalne samostojnosti in svojega
kulturnega neodvisnega življe-
nja; hočemo svojo upravo, svo-
jo vojsko, svoje finance — sli-
mo tega, da bi nam vladali tu-
ci kakor stoletja doslej." Kaj je
rekel ta politik o Srbih, tega raj-
ši ne zapisem, že zaradi tega, da
ne bi s tem kalili sporazuma, ki
pač mora priti. Samo namig-
nem naj: Rekel je: Srbi kot
polorientalski narod nimajo
razumevanja za višje kulturne

kem je vendar pravično in pra-
vilno, da nam zdaj pomagajo ob-
noviti našo izkvarjeno in opu-
stošeno deželo in da nam pri-
znajo politično vodstvo; nočemo
srbske države, hočemo "jugoslo-
vansko", a za to se čutimo v pr-
vi vrsti mi odgovorne! Zato roke
proč od naše nedeljive vojske in
skupnih financ! Avtonomije? —
dobro, glede tega nismo malen-
kostni, federalizma, tega začet-
ka konec, ne bomo nikdar dovo-
lili. Casa imamo, se bodo že po-
mirili."

Nato govori plesec o padcu Sto-
jadinovića in o pogajanjih med
vladnim predsednikom Cvetko-
vičem in dr. Mačkom in o tem,
kako so govorili, da je sporazum
že podpisan, a se je vselej po-
kazalo, da še ni podpisanega nič.
Poznamo uradne komunikacije,
ki so skopile, poznamo celo filmske
posnetke razgovorov teh dveh in
njuno smehljanje — to je tudi
vse. Neki je sporazum običal,
ali pri dvoru ali pri generalnem
štabu.

Velika politična gospodarska
vprašanja so menda razčiščena,
težava pa so glede vojske in raz-
mejne. Generalni štab je za ta-
kojanski sporazum, toda proti vsa-
ki delitvi vojske in sploh proti
temu, da bi se vojaški interesi
sploh dotaknili, kaj šele kako
premaknili. Generalni štab si
pridržuje zadnjo besedo, brez
njegovga pristanka ne bo niti
beseda podpisana. Glede razme-
jitve pa so težave v Bosni in
Dalmaciji: po veri bo težko po-
tegniti mejo, po narodnosti prav
tako. So Hrvatje, ki so pravo-
slavne vere, so katoliki, ki trdi-
jo, da so Srbi in so v Bosni mu-
slimani, ki hočejo biti nekaj po-
sebnega, vse pa je tako preple-
teno, da bo treba mnogo obzir-
nosti, mnogo prebrisanih in
mnoho popustljivosti, da se bo
lahko potegnili meja med "hr-
vaško banovino" in sosednimi
banovinami.

Zavedajo pa se na obeh stra-
neh, da do sporazuma mora pri-
ti, zato so se privadili navduše-
nemu čakanju. Zavedajo pa se
tudi, da so mednarodne razmere
take, da bo treba že zaradi čvr-
stosti države ukreniti vse, da se
notranje konsolidira. Usoda Če-
hovi in Slovaki ne ostala brez
učinka pri Hrvatih; pametni ve-
do zdaj, kaj prinese metoda
"razbitja države od znotraj". Za-
to do sporazuma mora priti, in
ker se tega zavedajo vsi, sku-
šajo izbiti iz časa, kar največ
morejo; odhod čakanja in odla-
ganje. Previdnost je potrebna
na vseh straneh: ena psihološka
neprevidnost, nepreviden dogo-
dek, taktični poraz — to lahko
čez noč razplamti mirujočo stra-
sti v požar, ki uniči vso preudar-
nost; razočaranje množice po ta-
ko dolgem, upanju polnem čaka-
nju bi imelo silne posledice. Vse-
kakor bi začela Nemčija pošilja-
ti svoje bacilске kulture, ki jih
ima stalno na zalogi za take pri-
ločnosti. Saj so se že pojavili
pri dr. Mačku svetovalci, ki bi
radi pomagali, a so bili ener-
gično odbiti; toda odslavljenec
časoma pozabi osramočenje in
ob prvi ugodni priliki spet po-
zvozi na vratih.

Zdaj pa je hrvaško-srbsko
vprašanje še popolnoma notra-
nje-politično vprašanje, nihče
drug nima besede. Previdnost pa
je potrebna.

Pripis: Temu članku naj do-
damo še naslednje: V nedeljo
je praznoval dr. Maček 60. rojst-
ni dan, kar je njegovo gibanje
porabilo za veliko manifestacijo
in demonstracijo. Glavna prosla-
va je bila v velikem zagrebškem
parku Maksimiru, kjer je na-
skok dr. Stepinac bral mašo za
zdravje dr. Mačka. Zbralo se je
tam na tisoče in tisoče ljudi.
Dr. Maček je k maši prišel na
belem konju (bele konje imajo
po navadi vladarji), pozdravil
je sam nadškof, nato pa tudi
vsi zagrebški konzuli, ki so se
udeležili te maše skoraj do zad-
njega. Nato je bil defile vse ti-
sočlave množice mimo dr. Mač-
ka in ostalih voditeljev skozi
Zagreb. Spreved je organizira-
la posebna Mačkova garda, "Hr-
vatska zaščita", in je bilo v spre-
vodu, kakor pravijo, okrog 100-
000 ljudi.

Ta manifestacija je bila ravn-
no na dan, ko se je knez Pavle
odpeljal v London na obisk k
angleškemu kralju in kraljici.
Razni ljudje so ugibali, da bo
sporazum vsak čas podpisan in
sicer še pred knezovim odpoto-
vanjem v London. Toda knez se
je odpeljal, sporazuma še ni.

Čikaški učitelji dobro organizirani

Solski odbor priznal njih unijo

Chicago. — (FP) — Po dol-
gem boju so čikaški organizirani
učitelji končno uspeli, da je
solski odbor priznal njih unijo
kot predstavništvo za kolektivno
pogajanje.

"Te pravice bi ne bili dose-
gli, ako bi večina učiteljev ne bi-
la organizirana," je rekel taj-
nik unije Kermit Edy. On je
tudi rekel, da je v glavnem za-
sluga te unije ADF, da je bila
preklicana polovična redukcija
učiteljskih plač in šolaka doba
zvišana na normalo. Solski od-
bor je tudi prisilila, da je spet
uposlil na starih pozicijah Ray-
monda Cooka in Lyle Wolfa, ki
sta bila ob službo radi reprisa-
lij.

Borba gradbenih delavcev v Coloradu

(Nadaljevanje s 1. strani)

kot sledi v vsakem podobnem
slučaju. Seveda je tudi družba
skušala prisiliti stavkarje na po-
vratek na delo s pomočjo noto-
rične države komisije in zaka-
na glede 30 dni naznanila o
stavki predno se more pričeti,
kateri zakon pa je državno so-
dišče proglasilo za neustavnega.

Ta napad na stavkarje je
povzročil veliko javno ogorče-
nje. Lokalna unija Mine, Mill
& Smelter Workers (CIO) v
Idaho Springsu je pri tunel-
skem projektu oklicala dva-
dnevni protestni "praznik".
Mednarodni predsednik te uni-
je Reid Robinson in član ekse-
kutive CIO pa je obljubil stav-
karjem pomoč. "Mi stojimo ra-
mo ob rami s temi žrtvami ADF."

Za vse, kar se je zgodilo, ali kar
se bo še zgodilo, držimo odgo-
vornega governorja Carra, in-
dustrijsko komisijo, šerifa in
kompanijo. Governorju in dr-
žavni komisiji smo že zadnjega
marca povedali, da mora priti
do kaj takega, če bodo dajali
potuho kompaniji, ki se neče
pogajati s stavkarji." Ekseku-
tiva te unije je stavkarjem dala
tudi \$50 podpore.

Robinson je tudi zahteval od
notranjega tajnika Ickesa, naj
suspendira vse delo pri tem je-
zu, dokler se družba ni pri-
pravljena sporazumeti z delav-
ci in skleniti pogodbe z unija-
mi ADF. Na lice mesta so bili
poslani zastopniki federalnega
reklamacijskega biroja in jus-
tičnega departmanta, da pre-
iščejo obtožbo glede teptanja ci-
vilnih svobod in in zanižanja
pravic delavcem. Pri projek-
tu je uposlenih nekaj stavko-
lovcev, toda z njimi si družba
ne bo pomagala, ker sploh niso
vajeni konstrukcijskega dela.
To delo v resnici počiva.

Vojaška misija odšla v Rusijo

London, 7. avg. — Angleška in
francoska vojaška misija je v
soboto odpotovala v Moskvo na
angleškem parniku, ki je odplul
v Leningrad. V misiji je 25 an-
gležev in 22 Francozov. Istočas-
no je odpotoval iz Moskve in Lon-
don William Strang, posebni an-
gleški odposlanec, ki se je zad-
njih 45 dni pogajal s sovjeti gle-
de vojaškega pakta med Anglijo
in Rusijo.

V nacijski Nemčiji primanjkuje bencina

Berlin, 7. avg. — Zaradi veli-
kega pomanjkanja bencina (ga-
solina) za motorna vozila je bil
te dni imenovan poseben dikta-
tor za premogovno industrijo v
Nemčiji. Diktatorjeva naloga je,
da navije produkcijo premoga in
lignita do skrajnosti.

Nov letalski trajnostni rekord

Springfield, Ill., 7. apr. —
Brata letalca Hunter in Humph-
rey Moody, ki sta dva tedna kro-
žila v zraku nad Springfieldom,
sta večer zaključila polet in se
apustila na tla. V zraku sta ne-
pretrgoma bila 343 ur, kar je
svetovni rekord v trajnosti.

Zdaj spet upajo, da bo sporazum
podpisan po knezovi vrnitvi.

Skupina deklet iz južnoameriških držav v Newarku, N. J. Dekleta bodo potovala po Ameriki in
obiskale predsednika Roosevelta v Beli hiši.

ROMAN TREH SRC

JACK LONDON

— Zdaj, kapitan, — je dejal Henry, ko je bil pogovor z Leoncio končan, — smo tik pred ožino El Eigre. Stopite h krmilu in obrnite ladjo tako, da pridemo v ožino. Še nekaj. Takoj mi prinesite klopčič starega manilkega motvoza, nekaj bičevja in pločevinasto posodo, v kateri je pivo v steklenicah.

— Moram vas opozoriti, da je motvoz zelo drag, sire — je ternal kapitan Trefethen.

— Plačam vam, kolikor zahtevate, — je dejal Francis.

— In koticček za kavo je malone povsem nov.

— Plačamo ga.

Kapitan je vzdihnil in umolknil, potem je znova vzdihnil, ko je opazil, kako odpira Henry steklenico za steklenico in izliva pivo v morje.

— Prosim vas, sire — se je oglašil Parcial. — Če že morate izprazniti steklenice, vam bom zelo hvaležen, ako izlivate pivo v moja usta.

Ostalega piva ni bilo treba izliti v morje, zakaj motvoz se je z veseljem lotile tega posla in Henry je kmalu prišel do praznih steklenic. Zamašil jih je in privezal za vrh tako, da je bila oddaljena druga od druge šest čevljev. Na en konec vrvi je privezal koticček in dve pločevinasti posodi za petrolej, na drugi pa prazen zaboj. Nato se je ozrl na Francis, ki je priklimal z glavo, češ:

— Ze pred petimi minutami sem vedel, kaj nameravaš s to ropotijo. El Tigre je najbrž zelo ozek, sicer bi se parnik izognil tvoji pasti.

— El Tigre je kot nalašč tako ozek, da se naš načrt ne more izjaloviti, je odgovoril Henry. — Na enem kraju je ožina široka komaj štirideset čevljev. Parnik se ne ujame v našo past samo tedaj, ako obišči na pesku. Sicer pa odnesimo to ropotijo na spredni del, da jo vržemo v morje. Ti stopi na desno stran krova, jaz pa ostane na levi. In ko ti dam znak, vrzi ta zaboj kar se da daleč v morje.

Dasi je veter polagoma ponehal, je "Angelika" vendar še vozila z brzino petih vozlov na uro. Toda "Dolores" se ji je počasi bližala, ker je delala na uro šest vozlov. Ko so začeli s krova "Dolores" streljati, je napravil kapitan pod vodstvom Henryja in Francis, ki sta bila v starih jader, klopčičev motvoza in vreč, polnih krompirja in čebule, barikade. Krmar se je skrival za barikade in ostal pri krmilu. Ko so začele kroglice švigati od vseh strani, se je Leoncio na splošno zahtevo umaknila za kabino. Drugi mornarji so se poskrili kjer in kakor je kdo mogel. Stari Solano je ležal s sinovi na krovu in odgovarjal na strele s svinčenkami.

Tudi Henry in Francis, ki sta čakala vsak na svojem mestu, kdaj bo čas spustiti v morje past, sta pomagala streljati.

— Čestitam, sire, — je dejal Francisu kapitan Trefethen, čigar indijanska kri se kar ni mogla sprijazniti s tem, da bi mirno čepela na tleh. Zamorska kri ga je sicer priganjala, naj skrije glavo, vendar je pa ne prestopal gledal, kako se razvija bitka. — Pri krmilu je stal sam kapitan Rosaro. Naenkrat je poskočil in se prijel za roko. Iz tega bi se dalo sklepati, da ste ga zadeli v roko. Ta kapitan Rosaro je zelo vročkrven mož, sire. Zdi se mi, da — ališim, kako vas preklinja.

— Pripravi se, Francis, — je dejal Henry, položil puško na krov in se zagledal v nizko obalo otokov, ki sta zapirala ožino El Tigre. — Kmalu dosežemo svoj cilj. Pazi na moje povečje. Ko zagledam tri — vrzi zaboj v morje.

Parnik je bil oddaljen od "Angelike" še kakšnih 200 jardov, ko je začel Henry šteti. Francis in on sta se vzravnala in pri besedi "tri" vrgla svoje konce v morje. Zaboj in pločevinasta posoda sta odletela vsak na svojo stran in potegnili za seboj motvoz, na katerem so visele prazne steklenice, škardice in koticčki.

Henry in Francis sta bila tako zaverovana v svoj načrt, da se za svinčenko nista prav nič zmenila. Stala sta na krovu in gledala v morje, kamor se je pogreznila čudna past. Kmalu so splavale steklenice in škardice zopet na površje. Posadka na parniku "Dolores" je začela na vso moč streljati in tako sta se morala naša junaka nagniti. Kljub nevarnosti sta pogledala čez krov in opazila, kako je parnik potegnil pod se plačajočo vrstico. Kmalu je začel voziti počasi in takoj nato se je ustavil.

— Motvoz se je zapletel z vso ropotijo v vijak, — je vzklil Henry. — Čestitam, Henry.

"Angelika" je nadaljevala svojo pot in pu-

stila daleč za seboj parnik, ki je postajal čedalje manjši. In ves čas, dokler ni izginil v daljavi, je mostvo "Angelike" videlo, kako si posadka na krovu "Dolores" zaman prizadeva spraviti parnik naprej. Mornarji so se slatili in skakali v vodo, da ugotove, kaj se je zgodilo z vijakom.

— Zdaj pa morava zapeti našo pesem, — je vzklil Henry ves iz sebe od veselja in zapel:

Proč s temo na tem obzorju,
kjer je veter gospodar!
Tam na burnem, sinjem morju
ameje strahu se vihar...

— Vse to je zelo lepo, sire, ga je prekinil kapitan Trefethen. — Veter je ponehal sire. Ze zopet stojimo in se ne moremo nikamor ganiti. Kako pa naj pridemo iz Yuchitanskega zaliva brez vetra? "Dolores" je nepoškodovana. Vaša ropotija jo je samo zadržala. Ne bojte se, da bi ne našli naši sovražniki črnca, ki se potopi v morje in spravi vijak zopet v red. Tedaj nas preseneti "Dolores" kakor jastreba piščanca.

— Do obale ni tako daleč, — je dejal Henry in se obrnil k Enrico.

— Kdo pa je tam na oni obali, señor Solano?

— Pleme Maya ali lastniki hacijend? Kdo so prebivalci teh krajev?

— Eni in drugi, — je odgovoril Enrico. — Te kraje poznam prav dobro. Če nam preti na jadrnici nevarnost, se nam na obali ni treba ničesar bati. Cordilleri so blizu. Več si pač ne moremo želeli.

— Kaj pa Leoncio? — je vprašal Francis v skrbah za prelesto bitje.

— Leoncio je rojena v sedlu, in ni takega Američana, ki bi se mogel v jahanju kosati z njo, — je odgovoril Enrico. — Dovolite, da vam povem, kakšen je moj nasvet. Če nam bo "Dolores" zopet za petami, spustimo čolne in se zatečemo na obalo. Tam najamemo ali kupimo konje in hajdi proti Cordillerom. Čim smo pa v Cordillerih, se lahko obriše poglavar pod nosom. Tam nam vsi njegovi orožniki ne morejo do živga.

Francis je bil z odgovorom zadovoljen in tudi Henry se je sprijaznil z mislijo, da bo treba v skrajnem slučaju bežati po suhem. Nihče pa ni slutil, kakšno presenečenje jih čaka v Cordillerih.

VIII.

Vse je v redu, kapitan, vse je v redu — je zatrjeval Henry kapitanu Trefethenu. Slednjič je stal kraj njega na obali in se ni mogel odločiti, da se poslovi od potnikov in vrne na krov "Angelike", ki jo je zadrževalo zatišje v Yuchitanskem zalivu dobre pol milje od obale.

— Pri vojakih pravijo temu sprememba — je pojasnil Francis. — Zelo lepa beseda — sprememba. Še lepša je pa, če jo vidite v praksi.

— A če je ne vidite v praksi — je ugovarjal Trefethen — zveni drugače. Tedaj zveni kakor prokleta beseda — katastrofa.

— Saj to se je tudi zgodilo z "Dolores", ko smo nastavili njenemu vijaku past — se je zakrohotal Henry. — Toda mi vemo, kaj pomeni ta beseda. Govorimo raje o spremembi. Dokaz, da imamo res opraviti s spremembo, ne pa s katastrofo, je v tem, da ostaneta dva člana rodbine Solano pri vas. Alvarado in Martinez poznata morje kakor prste na svojih rokah. Čim zapiha ugoden veter, vas pripeljeta na varno. Poglavarju niti na misel ne bo prišlo, da bi vas preganjal. Ujeti hoče samo nas, in ko izginemo v gore, se požene za nami in ne bo riskiral od svojega spremstva nobenega moža.

— Kaj res ne vidite — je posegel Francis v pogovor — da je "Angelika" v pasti? Če ostanemo na nji, nas poglavar ujame skupaj z "Angeliko". Mi bi pa radi nekoliko spremeni način življenja in zato smo sklenili bežati v gore. Poglavar bo nam vedno za petami, in tako je "Angelika" izven vsake nevarnosti. Kar se pa tiče nas, se lahko poglavar obriše pod nosom.

— Kaj pa, če jadrnico potope ali zaplenijo? — je trdil kapitan svoje. — Saj jo lahko vržejo vrtinci ob skale in "Angelike" ne bo več. Saj sami veste, kako nevarna je ta morska ožina.

— V tem slučaju dobite primerno odškodnino, kakor sem vam že obljubil — je dejal Francis, ki mu je kapitanova klepetavost že presegala.

— A moji veliki stroški? (Dalje prihodnjič.)

Zakonca

Gerty Kelemen

Nedaleč od morske obale je Groot-Siljansval, posestvo Jena Lunda. Hlisa stoji na položnem, gozdnatem griču in od onod se lepo vidi daleč po deželi, čez močurne bukove gozdove na motnorožne, široke sipine in še dalje čez morje, toda tam utonejo pogledi v mislih, v brezmejnosti.

Joens Lund je stal sam na terasi. Mračne misli so se mu podile po glavi. Povabil je goste iz Kristianije in Goeteborga. Zdaj prebivajo že nekaj tednov

pri njem in onečajšajo sveto tišino Groot-Siljansvala s svojim smehom.

Tudi Peter Skagen je prišel. Joensov mladi nečak. Siromašen je bil, lep in pesmi je pisal, zato ga ni Joens na tihem nikoli maral. In zdaj se je Peter že v nekaj dneh zaljubil v Astrido, Joensovo ženo.

"Odtlej je Astrid vaša drugačnata" si je mislil Joens. Pred petimi leti se je bil z njo poročil in zdaj se je nenadoma spomnil, da je bila v prvem času docela srugača kakor kesnjeje, živna, nežna in vesela svoje čudne lepote. Potem je utihnila, po-

stala je hladnejša, za nič se ni menila, toda on tega še opazil ni. Šele zdaj, ko se je spet zbudila, je postal pozoren.

Spodaj v zalivu je pristajala jadrnica. Joens je z daljnogledom pogledal za njo. Njegovi gostje so bili: počasi so stopali po sipinah, in zadnja sta bila Astrid in Peter. Joens je bil razločno videl skozi steklo. Njene kretnje so bile tako čudno mrzlične, njen ozki obrazek pod visokim, prostim čelom čudovito lep. Smejala se je Petru.

Ljudje spodaj so se že bližali hiši. Astrid je veselo pomahnala možu. Danes se je čutila

Voditelji organizatoričnega odbora jeklarskih delavcev. Sedeči pri mizi, od leve proti desni: Lee Pressman, C. S. Golden in William Mitch.

tako srečna. Po temnobnem zimskem spanju se ji je zdelo vse tako veselo in svetlo, in mladenič, ki jo je spremljal, je bil neumen, tako blazen. Da, blazen. In vendar je pustila, da jo je ožaril s svojo ljubeznijo kakor solnce prvo cvetje na travnikih. Misli si je: "Ko bi bila še mlado dekle, bi se prav zanesljivo vanj zatelela, v tega mladega pesnika". Toda zdaj je Joensova žena, zrela in pametna. Prav nič je ni premotil ta pesnik. Samo nekaj je čutila: solnce in toploto. In čudovite pesmi je pisal za njo, in na to je bila ponosna.

Nekaj tednov je spet minilo. Za Astrido so bili mirni, za Petra srečni, opojni, za Joensa pekel.

Nekega jutra so šli možje na lov na ruševce. Astrida je bila ostala z ženami in dekleti doma. Toda neprestano jo je moril čuden, skrivnosten nemir, nerazumljiv strah brez vzroka in nestrpnost. Naposled se je le začelo mračiti, in ko le še ni bilo nikogar domov, so šle žene lovski družbi naproti.

Prav kmalu so se srečali. Možje so bili blede in vsi zmeheni; nihče ni govoril.

Astridine iščočje oči so našle vse, le Petra ne. Toda nekaj ji je zatezalo grlo, da ni mogla po njem vprašati. Molčali so dolgo, in ta tišina je postajala čedalje strašnejša. Potem so začeli korake. Iz grmovja sta stopila dva gonjača. Na dveh s srobomtom povezanih drogoviha sta nosila telo, ki ga je pokrivalo temno sukno. Ko sta opazila žene, sta obstala kakor prikovana. Pokrito telo se ni več gibalo. Mrzla groza je stisnila Astridino srce in ji oledenila telo. Opetekla se je k nosilom in počasi dvignila sukno.

Videlo se je, kakor bi Peter spal, kakor bi se utegnil že naslednji trenutek zbuditi. Nobena rana mu ni kazila lica.

"Ne razumem," je dejala z brezbarvnim glasom. "Kako se je to moglo zgoditi?"

"Lovska — nesreča!" je nekdo odgovoril. "Krogla, ki se je izgubila, ga je zadela v hrbet in mu raztrgala pljuča. Najbrže je bil takoj mrtev. Našli smo ga šele čez dolgo časa. Ležal je z obrazom na tleh, roke pa je iztezel predse."

"Pojdi, Astrid," je hripavo dejal Joens. "Peter je mrtev. Ne moreva mu pomagati. Pojdi domov!"

Ko jo je prijel za komolec, je vzlic otopelosti začutila, da je njegova roka ledenomrzla in prijem trd. In opazila je, da so se njegove oči hladno in ostro zagrebele vanjo.

Cez tri dni so Petra pokopali na malem pokopališču ob sipinah. Tam je ležal med mrtvimi ribiči, ljudmi z vasi in utopljenici, ki jih je morje vrglo na obrežje.

Počasi se je izgubila otopelost, ki je morila Astrido, in moreče misli so jo vso prevzele.

"Ne, ni mogel biti samo slep slučaj," je premišljala. "Ni samo slučaj umrl tega mladega, lepega, nadarjenega moža!" Ne. In njene slutnje, njen strašni sum, ki ga je izprva zavrgla kot nekaj nemogočega, smešnega, se je jel s čedalje večjo silo izpreminjati v prepričanje, gotovost. Kakor strašna groza, uničujoča mora se je zajedel v njeno srce. Kako naj posledje živi v isti sobi, dan za dnem, do poslednjega

konca z njim, ki ga je sumila, obtoževala?

Toda medtem, ko so prihajali dnevi in odhajali z mučno počastnostjo, je rasla v njeni duši podoba umrlega. Naslikan je bil s svetlikajočimi se barvami, ki jih v resnici ni nikdar imel. Videla je njegov obraz jasnejši in svetlejši, kakor je bil. Čula je njegov glas, ki ji je pravil opojne besede, besede, kakršnih še ni čula nobena ženska na svetu. Brala je pesmi, ki jih je bil napisal njej.

"Pesnik je umrl!" je šepetala. Koliko nerojenih misli in slik je z njim za zmeraj zakopanih!

Dokler je Peter Skagen živel, ga ni ljubila; toda zdaj tega ni več vedela. Komaj da se je zavedala, kaj se okoli nje godi. Njeno življenje je gorelo v ljubezni do mrtvega.

Toda z ognjem njene ljubezni je ostal tudi strašni sum do moza, ki je živel z njo. Prepad ju je ločil. Toda nad neizmerno globino, ki je bila med njima, sta zmeraj skrivaj prežala drug na drugega.

"Ali še misli nanj?" so izpraševale Joensove oči. "Ali ve, da sem ga sovražil?"

Joensov obraz se je izpremenil. Globoke brazde so se zarežale okoli njegovih ustnic kakor znaki ognja, ki je gorel v njem.

"Ali ga je res on umoril?" je premišljala Astrid. "Ali bom morala res do konca živeti z morilecem? Peter — pomagaj mi! Na vsem svetu ni ničesar, kamor bi se mogla opreti. Živim med možem, ki je zločinec, in med ljubeznijo do tebe, ki si pod zemljo..."

Ponoči sta spala v dveh sobah, ki sta bili ločeni samo s tanko steno in prežala se zmeraj drug na drugega, kakor bi hotela loviti misli, ki prihajajo iz teme. Tako je tekel dan za dnem, tedni in naposled je ugasnilo poletje. Jesen je prišla v deželo.

Bila je noč in sever je zavijal nad morjem. Nemirna mesečina je plesala na Astridinih oknih, po tleh, kakor bi hotela tam primrzniti. Astrid je še bdela.

"Ljudje..." je sanjnila, "ljudje bi vriskali in pokali ob Petrovih pesmih. Vsi veliki možje, švedski in danski, bi prihajali in se mu zahvaljevali. Toda Peter bi rekel: 'Glej, Astrid, vse skupaj mi ne pomeni toliko, kakor en sam tvoj smehljaj'..."

Ko je prišla Astrid v svojih mislih tako daleč, je nenadoma začela iz sosednje sobe pridušeno stokanje. Naslonila se je na komolec in prisluhnila. Stokanje je postajalo glasnejše, bolestinjsje. Potem je zaznala šum, kakor bi se nekdo nemirno premetaval po postelji.

In nenadoma je začel govoriti. Bil je hripav, brezduben in skoraj zmehdan glas. Ni ga razumela. Toda vedela je, da govori Joens. Vstala je in stopila tiho v njegovo sobo. Mesec je metal poševo svoj mlečni soj na posteljo. Joensove oči so bile zaprte. Spal je. Toda njegove roke so besno mahale po praznim, njegov obraz je bil spačen, telo se je stresalo v krčih in z ozkih, trzajočih ustnic so uhajale besede, kakor iz brezmejneja breznja.

"Pusti me že, Peter!" je sopesl. "Vsako noč!... Pusti me! Spi in pusti še mene spati in živeti! Ni bil umor. Eden izmed naju je moral pasti. Astrid si mi hotel ugrabiti. Rad sem jo imel, zato sem hotel tvojo smrt! Pusti jo, Peter!" je speči kričnil. "Močnejši sem od tebe, ker ži-

vim! Sovražim te še čez grob! Vsako noč, vsako noč te iznova umorim. Desetkrat in tisočkrat te bom še umoril!..."

Krik ranjene živali se je utrgal z Astridinih ust. Vrgla se je na Joensa in ga pograbila za ramena. Široko je razpri oči. Groza ga je bilo.

"Morilec!" je kričnila. "Morilec!"

Potem se je odtrgala od njega, vsa zmehana, blazno, in zbežala. Samo tanko nočno obleko je imela na sebi. Odprla je vrata in se zagnala v besneči veter. "Morilec!" je kričala, toda besnenje morja je dušilo njen glas. Bežela je v temo, bosimi nogami, po mrzlem, mokrem sipinskem pesku proti morju, slepo in varno kakor mesečina. In njen glas je postajal čedalje tišji. Samo še šepetal je: "Peter... Peter..."

Knjige Cankarjeve družbe

Cankarjeva družba v Sloveniji je za leto 1939 izdala sledeče štiri knjige:

1. Koledar, z bogato vsebino in krasno ilustriran.
2. Pomlad človeštva. Spisal dr. Živko Topalović.
3. Taki so ljudje. Roman s francoskega podeželja. S sal Roger Martin du Gard.
4. Španski testament. Knjiga o civilni vojni v Španiji. Spisal Arthur Koestler.

Vse te štiri knjige dobite po pošti za \$1.25.

Naročila pošljite na naslov:

PROLETAREC
2301 So. Lawndale Avenue - Chicago, Ill.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta vsakega meseca, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine in eni naročnik. List Prosveta stane na vsa enaka, za člana ali družino \$1.50 na mesec, za jima to prišteje k naročnin. Torej sedaj ni vrzaka, če se je list prodal na člano SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Če listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Cicezo in Chicago je \$1.25
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 1.25
2 tednika in..... 3.00	2 tednika in..... 2.50
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 3.75
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 5.00
5 tednikov in..... ni	5 tednikov in..... 6.25

Za Evrope je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Novot. Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina. Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list Prosveto, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupaj naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo snižati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. družina M.....
Naslov.....
Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:
2).....Čl. družina M.....
3).....Čl. družina M.....
4).....Čl. družina M.....
5).....Čl. družina M.....
Mesto.....Država.....
Nov naročnik.....Star naročnik.....